

Motion till riksdagen 2021/22:1208

av **Lars Thomsson (C)**

Statligt ansvar för merkostnader i den gotländska sjukvården

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda på vilket sätt staten ska bära ansvaret för merkostnader som Gotland har för sjukvården på grund av kombinationen ö-läge och liten befolkning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Gotlands sjukvård har speciella förutsättningar som inte är jämförbara med någon annan regions förutsättningar. Vissa av de faktorerna tas hänsyn till i kostnadsutjämnningen för regioner, i skatteutjämnningssystemet. Men den avgörande faktorn finns det ingen kompensation för, kombinationen av att vara ö och samtidigt ha en liten befolkning. Gotlands speciella förutsättning med tolv mil bred länsgräns bestående av vatten gör att samverkan med andra sjukhus försvåras och i många fall helt omöjliggörs.

Det grundläggande problemet är att det alltid kommer behövas ett fullvärdigt akutsjukhus, med alla jourlinjer, på Gotland. Det eftersom transporter till närliggande sjukhus ofta är för långsamma om de sker via färja. Även flyg- och helikoptertransporter har stora begränsningar på grund av bland annat väderlek.

Att bedriva ett fullvärdigt akutsjukhus är väldigt kostnadsdrivande. Normalt för Sveriges regioner är att det behövs ett underlag på minst 120 000–150 000 personer för att hålla med ett fullvärdigt akutsjukhus. Ofta är underlaget betydligt större, och kravet på befolkningsunderlag tenderar att stiga efterhand som nivåstruktureringen fortskrider. Gotland har 60 000 personer som underlag för att bära denna kostnad. Detta skapar en helt ohållbar ekonomisk situation för Region Gotland, en situation som förvärras i snabb takt i och med att kostnaderna inom hälso- och sjukvården stiger betydligt snabbare än intäkterna ökar. Sjukvårdslagens portalparagraf om en jämlik vård i hela Sverige är därmed hotad.

Med ett så pass litet akutsjukhus så uppstår betydande småskalighetskostnader i form av nya medicintekniska investeringar, dubblerad utrustning för att ha redundans, överkostnader för transporter samt personal som behöver volymtjänstgöring på andra sjukhus för att behålla kompetensen. Stora delar av detta är ej kompenserade i kostnadsutjämningsystemet.

Pandemin har också påvisat den stora sårbarheten med det lilla sjukhuset. Inte minst gäller det personalbemanningen och då framförallt sommartid när Gotlands befolkning fördubblas i och med den ökande besökstrend som ön har.

Gotland har ett väldigt centralt läge i Sveriges försvarsförmåga. En av de avgörande funktioner som behöver finnas på Gotland är en fungerande sjukvård sett ur totalförsvarssynpunkt. Den pågående uppbyggnaden av totalförsvaret på ön, som Länsstyrelsen i Gotlands län ansvarar för, lyfter särskilt denna aspekt.

För att sjukvårdslagens portalparagraf om jämlik vård över hela landet skall kunna bibehållas måste staten ta ett ökande ansvar för Gotlands sjukvård. Det kan till exempel ske genom att införa en ö-faktor eller ett särskilt stöd riktat till öns sjukvård. Det är naturligt att denna fråga kommer in i den stora översyn av hela skatteutjämningsystemet som riksdagen enats om skall ske framöver.

Med stöd i det ovan anförda bör därför riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om att utreda på vilket sätt staten ska bära ansvaret för de merkostnader som Gotland har för sjukvården på grund av kombinationen ö-läge och liten befolkning.

Lars Thomsson (C)